

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра ветеринарно-санітарного інспектування, мікробіології, гігієни
та патологічної анатомії

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВК Хвороби дрібних домашніх тварин
вибіркова

Реалізується в межах освітньої програми «Ветеринарна медицина»

за спеціальністю Нб «Ветеринарна медицина»

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Генеральний директор: [Signature] Олександр ПАНАШЕНКО [Signature]
(підпис) (підпис) (підпис)

Розглянувши, схваливши та затвердивши на засіданні кафедри спеціалізованої програми інженерно-інформаційних технологій, виробничий процес та інтелектуальної власності	протокол № 15 від 02.06.2026
Інженер кафедри	<u>[Signature]</u> <u>Роман ПЕТРОВ</u> (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми [Signature] Олександр ЧЕКАН
(підпис) (підпис)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма [Signature] Людмила НАГОРНА
(підпис) (підпис)

Рецензент на роботу програму (підпис) підпис [Signature] Наталія Р.Б.
(підпис)
[Signature] Олександр В.Г.

Методист відділу внутрішньої освіти,
підпис) підпис та акредитації [Signature] Володимир Заранюк
(підпис) (підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.06. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Хвороби дрібних домашніх тварин			
2.	Факультет/кафедра	Ветеринарної медицини / ветеринарно-санітарного інспектування, мікробіології, гігієни та патологічної анатомії			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)				
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	Ветеринарна медицина /№6 Ветеринарна медицина			
6.	Рівень НРК	7 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр, 15 тижнів			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5,0			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
				44	106
10.	Мова навчання	Українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Панасенко Олександр Сергійович			
11.	Контактна інформація	моб. тел. +380667103234, e-mail- alpanas@ukr.net			
12.	Загальний опис освітнього компонента	«Хвороби дрібних домашніх тварин» – як навчальна дисципліна закладає основи знання про біологічні особливості, етіологію хвороб дрібних та екзотичних тварин, причини розповсюдження, сучасні методи діагностики, методи лікування, профілактики і боротьби з ними, що знадобляться у майбутній роботі.			
13.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента є формування у студентів глибоких теоретичних знань і практичних навичок з питань розпізнавання хвороб дрібних домашніх тварин, вивчення етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, прогнозу, організації лікувальних заходів та профілактики залежно від конкретних умов утримання та годівлі дрібних домашніх тварин			
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими	Нормальна та патологічна фізіологія тварин Ветеринарна мікробіологія та імунологія Клінічна та лабораторна діагностика хвороб тварин Патологічна анатомія і розтин			

	освітніми компонентами ОП	загальнотеоретичних дисциплін: Фізіологія тварин, Клінічна діагностика, Епізоотологія та інфекційні хвороби, Паразитологія та інвазійні хвороби, Внутрішні хвороби тварин, Акушерство та гінекологія тварин.
15.	Політика академічної доброчесності	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної недоброчесності. При виявленні порушення академічної доброчесності (списування, академічний плагіат, користування гаджетами під час виконання підсумкових завдань) виконані завдання анулюється і не зараховується, здобувач направляється на повторне виконання комплексу завдань. У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/)
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2079
17.	Ключові слова	Дрібні тварини, коти, собаки, хвороби тварин, ветеринарне обслуговування

2. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з			Лаб. з.
Тема 1. Визначення дисципліни та її роль у формуванні лікаря ветеринарної медицини. Дрібні тварини, їх значення.			4	8	1, 7, 10
Тема 2. Хвороби дрібних домашніх тварин вірусної етіології.			6	14	1, 5, 9, 11
Тема 3. Хвороби дрібних домашніх тварин бактеріальної етіології.			4	10	1, 10, 12,17
Тема 4. Паразитарні хвороби дрібних домашніх тварин.			4	16	1, 3, 6,8,15,16,18
Тема 5. Анатомо-фізіологічні дані про статевий апарат самок і самців. Статевий цикл. В'язка і запліднення. Фізіологія вагітності.			6	10	2, 4, 7, 9
Тема 6. Патологія вагітності: етіологія, симптоми, діагностика, лікування. Акушерська допомога. Правила надання акушерської допомоги.			6	14	4, 7, 12
Тема 7. Внутрішні хвороби дрібних домашніх тварин. Сечокам'яна хвороба котів і собак. Етіологія, діагностика, лікування, профілактика.			6	16	2, 6, 13, 14
Тема 8. Хірургічні хвороби дрібних домашніх тварин			8	18	3, 5, 9, 11
Всього			44	106	150

3. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин

ДРН 1	Демонстрація навички "в реальному часі": Оцінювання техніки виконання маніпуляцій під час практичного заняття в клініці (наприклад, правильність забору крові чи накладання пов'язки).	10	Клінічне моделювання (симуляційне навчання) на штучних муляжах (наприклад, тренажери для лапи для встановлення катетера, манекени для реанімації). Метод кейс-стаді (Case Study) — детальний розбір реальних карт хвороб пацієнтів ветеринарних клінік.	16
ДРН 2	Інтерпретаційні завдання: Письмовий аналіз наданих викладачем результатів лабораторних аналізів, УЗД-протоколів або рентгенівських знімків із виведенням діагнозу.	12	Лабораторний та клінічний практикум — безпосередня практика під контролем викладача з реальними тваринами у клініці. Демонстраційний метод — показ викладачем правильної техніки (наприклад, виведення органу на УЗД) з наступним повторенням студентами.	18

ДРН 3	Оцінювання рольової гри (Чек-лист комунікації): Викладач або колеги оцінюють за чек-листом вміння студента вести діалог із власником тварини, збирати анамнез та етично пояснювати важкий діагноз. Експертна оцінка роботи в команді: Оцінювання активності та внеску студента під час командного розбору клінічних кейсів (методи Case Study або TBL).	12	Клінічне моделювання (симуляційне навчання) на штучних муляжах (наприклад, тренажери для лапи для встановлення катетера, манекени для реанімації). Метод кейс-стаді (Case Study) — детальний розбір реальних карт хвороб пацієнтів ветеринарних клінік.	20
ДРН 4	Портфоліо практичних навичок (Logbook): Щоденник практики, де ветеринарний лікар клініки або викладач ставить підпис навпроти кожної самостійно виконаної студентом маніпуляції. Есе або реферат з біоетики: Оцінювання письмової роботи з обґрунтуванням рішення у складній етичній ситуації (наприклад, питання евтаназії чи відмови від лікування).	12	Лабораторний та клінічний практикум — безпосередня практика під контролем викладача з реальними тваринами у клініці. Демонстраційний метод — показ викладачем правильної техніки (наприклад, виведення органу на УЗД) з наступним повторенням студентами.	20

4. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

4.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

4.2. Сумативне оцінювання

4.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції)	30 балів / 30%	Щотижня
2.	Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи). Вирішення ситуаційних завдань	15 балів / 15%	Згідно з розкладу
3.	Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах) Робота з тваринами	40 балів / 40%	Згідно з розкладу ЛПЗ

4.	Підсумковий контроль (розв'язування тестів)	15 балів / 15%	Згідно графіку здачі модулів
----	---	----------------	------------------------------

4.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
	<14 балів	15-24 балів	25-34 балів	35-40 балів
Тематичне опитування. Усний контроль	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з курсу.	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, робить на їх	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни,
		вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий	основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності	правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.
	<9 балів	10-19	20-29 балів	30 балів
Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах). Робота тваринами	Студент не підготовлений до вирішення завдань, відповідь неповна, окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами виконує поставлені завдання. Виконання завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє постанову завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Виконано усі вимоги завдання, але з порушенням методик	Завдання виконане методично вірно та якісно. Студент вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни на практиці. При виконанні завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання
	<5 балів	5-8	8-14 балів	15 балів

Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи). Захист конспекту із самостійної роботи. Вирішення клініко-ситуаційних завдань	Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час оформлення робіт в більшості є невірними, необгрунтованими	Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при виконанні оформленні завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається. Помилки у відповідях не є системними.	При виконанні завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання. Конспект оформлений бездоганно, логічно розташований матеріал з розумінням взаємозв'язків процесів розкритих з даної теми.
Тести множинного вибору	Студент дає правильну відповідь на декілька питань ($\leq 33\%$ правильних відповідей).	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються і дає правильну відповідь на декілька питань (34–59% правильних відповідей).	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, і дає правильну відповідь на декілька питань (60–89 % правильних відповідей).	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно дає відповідь на питання тесту (90–100 % правильних відповідей).

4.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування студентів з роз'ясненням ключових питань предмету, відповіді на запитання студентів, опанування практичних навичок (методики виконання лабораторних робіт)	Протягом заняття
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над вирішенням клініко-ситуаційних завдань	Протягом заняття
3	Письмовий зворотний зв'язок від викладача після перевірки конспекту із самостійного вивчення дисципліни.	Протягом тижня, після виконання

5. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. Зон Г.А., Івановська Л.Б. Диференційна патологоанатомічна діагностика інфекційних хвороб тварин: Навчальний посібник. Суми: Мрія-1, 2015. 206 с.
2. Зон Г.А. Патологічна анатомія паразитарних хвороб тварин: Навчальне видання. Суми: Джерело, 2015. 226 с.
3. Галатюк О.Є., Передера О.О., Лавріненко І.В., Жерносик І.А. Інфекційні хвороби котів. Житомир: Полісся. 2016. 135 с.
4. Галатюк О. Є., Передера О. О., Лавріненко І. В., Жерносик І. А. Інфекційні хвороби собак. Житомир: Полісся. 2018. 278 с.

Методичне забезпечення

5. Решетило О.І. Методичні вказівки до лабораторно-практичних занять з дисципліни «Хвороби дрібних тварин» на тему: «Хвороби котів вірусної етіології» частина 2. Суми, 2016 – 26 с.
6. Решетило О.І. Методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни «Хвороби дрібних тварин» на тему: «Хвороби собак бактеріальної етіології» для студентів факультету ветеринарної медицини. Суми, 2016. 19 с.
7. Решетило О.І. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Хвороби дрібних тварин» для студентів напрямку підготовки 211 «Ветеринарна медицина», 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза» ОКР «бакалавр» факультету ветеринарної медицини. Суми, 2017. 95 с.
8. Решетило О.І. Методичні вказівки до лекцій з дисципліни «Хвороби дрібних тварин» для студентів спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітній ступінь «бакалавр» факультету ветеринарної медицини. Суми, 2018. 93 с.
9. Хвороби дрібних та екзотичних тварин. Методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни «Хвороби дрібних та екзотичних тварин» «Методи діагностики хвороб собак вірусної етіології» для студентів спеціальності 211 - «Ветеринарна медицина», 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», освітній ступінь «магістр» (затверджені метод. радою ФВМ, протокол № 5, від 10.05.2022 р.)/О.І. Решетило, Суми, 2022 – 26 с.
10. Зон Г.А. **Панасенко О.С.**, Стоцкий О.Г.Розтин, патолого- анатомічна діагностика хвороб тварин та основи судової ветеринарії. Протокол патологоанатомічної діагностики сказу тварин з використанням ІФА (для англومовних студентів) 211 – "Ветеринарна медицина" - Суми, 2020.- 30 с. (затв. методичною радою ФВМ, протокол № 6 відт 04.05 2020 р.).
11. **Панасенко О.С. Решетило О.І** Методичні вказівки з загальної ветеринарної вірусології «Молекулярно – генетичні методи діагностики вірусних хвороб тварин для» для іноземних студентів за спеціальністю 211 - Ветеринарна медицина 212 - Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза для ОС «Бакалавр» та «Магістр» (затв. методичною радою ФВМ, протокол № 5 від 06.04 2020 р.).
12. **Панасенко О.С., та ін.** Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з курсу ветеринарної вірусології (част. 1) для студентів факультету ветеринарної медицини, спеціальності -211 «Ветеринарна медицина», (затв. методичною радою ФВМ, протокол № 3 від 23.01 2023р.).
13. **Панасенко О.С., та ін.** Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з курсу ветеринарної вірусології (част. 2) для студентів факультету ветеринарної медицини, спеціальності -211 «Ветеринарна медицина», (затв. методичною радою ФВМ, протокол № 3 від 23.01 2023р.).
14. **Панасенко О.С., та ін.** Методичні рекомендації до виконання ЛПЗ з курсу дисципліни «Методи наукових досліджень» для студентів факультету ветеринарної медицини, спеціальності -211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза» (затв. методичною радою ФВМ, протокол № 2 від 15.11 2023р.).

Інші джерела

15. Рисований В. І., Панасенко О. С., Назаренко С. М. Степушенко І. В. (2023). Епізоотологічні особливості, діагностика та ефективність лікування м'ясоїдних, хворих на дирофіляріоз // Вісник СНАУ, серія «Ветеринарна медицина» - Суми 2023, Вип.- С.121-132
16. Petrov, R. V., Zon, G. A., Reshetilo, O. I., Ivanovska, L., Panasenko, O. S., & Kisil, D. O. CURRENT TENDENCIES OF TEACHING DISCIPLINES AT THE DEPARTMENT OF VIROLOGY, PATHANATOMY AND POULTRY DISEASES OF SUMY NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY. *Bulletin of Sumy National Agrarian University. The Series: Veterinary Medicine*, (4(59), 52-58. <https://doi.org/10.32845/bsnau.vet.2022.4.8>
17. Панасенко О.С. Бобонич Вадим. Результати профілактики сказу тварин в межах Роменського району Сумської області. Матер. наук.-практ. конф. викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (19-21 жовтня 2023 р.). Суми, 2023. С. 155.
18. Панасенко О.С. Куцубін Н. Д. Ефективність препарату місцевого застосування циклоспорину А в лікуванні atopічного дерматиту у собак. Матер. наук.-практ. конф. викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (25-28 квітня 2023 р.). Суми, 2023. С. 301.
19. Панасенко О.С. Альбакур Санад Аденовіруси тварин. Матер. наук.-практ. конф. викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (19-21 квітня 2022 р.). Суми, 2022. С. 176.

Програмне забезпечення

Сторінка Moodle <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1928>